

«ՀԱԷԿ» ՓԲԸ 2025թ. ղեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ֆինանսատնտեսական գործունեության անկախ աուդիտի

Տեխնիկական առաջադրանք (ՏԱ)

1.Նպատակը.

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նպատակն է աուդիտորին թույլ տալ կարծիք հայտնել ըստ Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ) հիման վրա կազմված «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ:

Ըստ ՀՀՄՍ 1-ի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը ներառում է հետևյալ բաղադրիչները.

- (ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ տարվա վերջի դրությամբ,
- (բ) Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ ընթացիկ տարվա համար,
- (գ) Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն՝ ընթացիկ տարվա համար,
- (դ) Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ ընթացիկ տարվա համար,
- (ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից,
- (զ) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ համադրելի ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ, երբ կազմակերպությունը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, կամ կատարում է կառույցի ֆինանսական հաշվետվությունների հոդվածների հետընթաց վերահաշվարկ, կամ երբ վերադասակարգում է նախկին ֆինանսական հաշվետվությունների հոդվածները:
- (է) ՀՀ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով ներկայացվող հաշվետվությունների աուդիտ
- (Ը) Միջազգային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված վարկային ծրագրերի նպատակային օգտագործման և դրա մասին տեղեկատվության ներկայացում ղեկավարությանն ուղղված նամակի միջոցով:
- (Թ) Աուդիտորը պետք է նաև նշի, թե արդյոք «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ն կրել է ծախսեր, տվել կամ վերցրել է փոխառություններ, որոնք կապված չեն հիմնական գործունեության հետ, ինչպես սահմանված է Համաշխարհային բանկի և Հայաստանի Հանրապետության միջև Էներգետիկայի ոլորտի ֆինանսական առողջացման ծրագրի Վարկային Համաձայնագրում և դրա հետ կապված այլ փաստաթղթում:

2.Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման պատասխանատվություն.

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար, ներառյալ տեղեկատվության բավարար բացահայտման համար, պատասխանատու է կառույցի/ ծրագրի ղեկավարությունը: Սա ներառում է բավարար հաշվապահական գրառումների պահպանումը և ներքին հսկողության ապահովումը, հաշվապահական քաղաքականության ընտրությունն ու կիրառությունը և ծրագրի ակտիվների պահպանումը: Որպես աուդիտի գործընթացի մաս՝ աուդիտորները ղեկավարությունից պետք է ստանան աուդիտի իրականացման փաստի գրավոր հաստատում:

3.Աուդիտորական ծառայությունների ծավալը.

Աուդիտը կիրականացվի համաձայն Հաշվապահների միջազգային ֆեդերացիայի (ՀՄՖ) Աուդիտի և հավաստիացման ստանդարտների միջազգային խորհրդի հրապարակած Աուդիտի

միջազգային ստանդարտների (ԱՄՍ): Այդ ստանդարտները պահանջում են, որպեսզի աուդիտորն աուդիտը պլանավորի և իրականացնի այնպես, որպեսզի ստացվի բավարար հավաստիացում ամ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զուրկ են նշանակալի անճշտություններից: Աուդիտի ընթացքում ընտրանքային եղանակով ուսումնասիրվում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարներն ու բացահայտումները հիմնավորող փաստերը: Աուդիտը ներառում է նաև օգտագործված հաշվապահական սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատականների գնահատում, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատում:

ԱՄՍ-ին համապատասխանությունն ապահովելու ընթացքում աուդիտորը հատկապես պետք է ուշադրություն դարձնի հետևյալ խնդիրներին, ներառյալ պետական ոլորտի մարմիններին վերաբերող հատուկ նկատառումները.

ա) Ըստ Աուդիտի միջազգային ստանդարտ 240-ի (Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ժամանակ խարդախության դեպքերի հետ կապված աուդիտորի պարտականությունները)՝ աուդիտի պլանավորման և իրականացման ընթացքում աուդիտի ռիսկը մինչև ընդունելի մակարդակը նվազեցնելու նպատակով աուդիտորը պետք է հաշվի առնի խարդախության պատճառով ֆինանսական հաշվետվություններում տեղ գտած նշանակալից անճշտությունների ռիսկերը:

բ) Ըստ Աուդիտի միջազգային ստանդարտ 250-ի (Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ժամանակ օրենքների և օրենսդրական դաշտի պահանջների կատարումը)՝ աուդիտի գործընթացի պլանավորման և իրականացման, ինչպես նաև արդյունքների գնահատման և ներկայացման ժամանակ աուդիտորը պետք է հաշվի առնի, որը կառույցի կողմից օրենքների և կարգավորման դաշտի պահանջների չկատարումը կարող է եապես ազդել ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

գ) Ըստ Աուդիտի միջազգային ստանդարտ 260-ի (Ընկերության կառավարման համար պատասխանատուներին աուդիտի հետ կապված խնդիրների մասին հաղորդում)՝ աուդիտորը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ժամանակ ընկերության կառավարման մարմնին պետք է տեղեկացնի կառավարչական հետաքրքրություն ներկայացնող խնդիրների մասին:

դ) Ըստ Աուդիտի միջազգային ստանդարտ 265-ի (Կառավարման և ղեկավարման համար պատասխանատուներին ներքին հսկողության բաց թողումների մասին տեղեկացում)՝ աուդիտորը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ժամանակ ներքին հսկողության հայտնաբերված թերությունների մասին պետք է պատշաճ կերպով տեղեկացնի կառավարման և ղեկավարման համապատասխանատուներին:

ե) Ըստ Աուդիտի միջազգային ստանդարտ 330-ի (Աուդիտորի ընթացակարգերը գնահատված ռիսկերին արձագանքելիս)՝ Աուդիտի ռիսկն ընդունելի մակարդակի նվազեցնելու նպատակով աուդիտորը պետք է որոշի իր արձագանքը ֆինանսական հաշվետվությունների մակարդակով գնահատված ռիսկերի նկատմամբ և պնդումների մակարդակով գնահատված ռիսկերին արձագանքելու նպատակով մշակի և իրականացնի աուդիտի լրացուցիչ ընթացակարգեր:

զ) Ըստ Աուդիտի միջազգային ստանդարտ 402-ի (Աուդիտի նկատառումները ծառայություններ մատուցող ընկերություններ գործարված կառույցի վերաբերյալ)՝ այն դեպքերում, երբ տվյալ կառույցի գործառնությունների մի մասն իրականացնում է ծառայություններ մատուցող երրորդ կողմը, ապա աուդիտորը աուդիտի գործընթացի ժամանակ պետք է ներառի ծառայություններ մատուցող ընկերության ներքին հսկողության միջավայրին վերաբերող նկատառումներ և գնահատականներ:

է) Ըստ Աուդիտի միջազգային ստանդարտ 580-ի (գրավոր ներկայացում)՝ որպես աուդիտի գործընթացի բաղկացուցիչ՝ աուդիտորը ընկերության ղեկավարությունից կամ, համապատասխան դեպքերում, կառավարող մարմնից պետք է ստանա աուդիտի փաստն արձանագրող նամակ:

4. Աուդիտորական հաշվետվություններ.

Աուդիտորը «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ պետք է աուդիտորական կարծիքներ կայացնի՝ նշելով, թե արդյոք այդ ֆինանսական հաշվետվություններն ըստ Հաշվապահական միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Միջազգային ֆինանսական հաշվետվության ստանդարտների, ապահովում են կառույցի ֆինանսական վիճակի և գործառնական արդյունքների վերաբերյալ ճշմարիտ

պատկերը 31.12.2025թ. ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ: Աուդիտորական հաշվետվության մեջ՝ առանձին բաժնում, որը վերնագրված է «Այլ իրավական և կարգավորման պահանջների վերաբերյալ հաշվետվություն», աուդիտորը հաստատելու է, թե արդյոք «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ-ն կատարել է հիմնական գործունեությանը չառնչվող ծախսեր չկրելու, պարտքեր և պարտավորություններ, ներառյալ փոխառություններ չվերցնելու և չտալու, ինչպես նաև դրամաշնորհներ չտրամադրելու վերաբերյալ իրավական պայմանը /ինչպես սահմանված է Էներգետիկայի ոլորտի ֆինանսական առողջացման ծրագրի՝ Համաշխարհային բանկի և Հայաստանի Հանրապետության միջև ստորագրված Վարկային համաձայնագրով և դրա հետ կապված այլ փաստաթղթերով/: Այդ բաժինը պետք է նկարագրի վերոնշյալ իրավական պայմանը չկատարելու յուրաքանչյուր դեպք: Ի հավելումն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորական կարծիքի, աուդիտորը պետք է պատրաստի նաև ղեկավարությանն ուղղված նամակ, որում աուդիտորը պետք է.

ա) ներկայացնի աուդիտի ընթացքում ուսումնասիրված հաշվապահական գրանցումների, համակարգերի և ներքին հսկողության մեխանիզմների վերաբերյալ իր մեկնաբանություններն ու դիտարկումները.

բ) նույնականացնի համակարգերի և հսկողության մեխանիզմների թերություններն ու թույլ օղակները և կատարի դրանց բարելավման առաջարկություններ.

գ) ներկայացնի ֆինանսական համաձայնագրի դրույթների խախտման դեպքերը,

դ) ներկայացնի այն խնդիրները, որոնք ի հայտ են եկել աուդիտի ընթացքում և կարող են էական ազդեցություն ունենալ ծրագրի իրականացման վրա.

ե) ներկայացված տեղեկատվությունը պետք է լինի հստակ, համառոտ և ամբողջական՝ բացառելով որևէ փաստացի անճշտություն, միաժամանակ ներառելով նաև աուդիտորական ապացույցների հաշվարկներն ու գնահատականները, ինչպես նաև հղումներ օրենսդրության պահանջներին.

զ) վարկառուի ուշադրությունը հրավիրի բոլոր մնացած այն խնդիրների վրա, որոնք աուդիտորի տեսանկյունից կարևոր են.

է) ղեկավարությանն ուղղված նամակում ներառի ղեկավարության դիտողությունները.

ը) իրազեկի նոր պարտքեր չկուտակելու պարտավորության կատարման վերաբերյալ (եթե բանկի հետ այլ բան համաձայնեցված չէ), քանի դեռ «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ եկամուտների և ծախսերի հիմնավորված կանխատեսումները ցույց չեն տա, որ այդ պարտքի գոյացման ընթացքում յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա համար «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ կանխատեսված զուտ եկամուտները Վարկային Համաձայնագրերով սահմանված սահմանաչափերով չեն գերազանցում այդ տարվա բոլոր պարտքերի՝ ներառյալ «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ կուտակվելիք պարտքերի սպասարկման համար պահանջվող գումարը:

Եթե աուդիտի արդյունքում վերը ներկայացված խնդիրները չեն հայտնաբերվել, հետևաբար ղեկավարությանն ուղղված նամակ չի պատրաստվում, այդ դեպքում աուդիտ իրականացնողը պետք է ներկայացնի նամակ, որում նշվում է, որ աուդիտ իրականացնողի կողմից ուշադրության արժանի թվարկված խնդիրները չեն հայտնաբերվել:

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներառյալ աուդիտորի կարծիքը և ղեկավարությանն ուղղված նամակը պետք է ստացվի «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ կողմից աուդիտի ենթարկված ֆինանսական տարվա ավարտից հետո ոչ ուշ քան վեց ամիս հետո: «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ պետք է անմիջապես ներկայացնի երկու օրինակ Համաշխարհային բանկ:

5. Ի հավելումն վերոհիշյալ ծառայությունների, աուդիտորը պետք է իրականացնի նաև սույն առաջադրանքները.

5.1 Աուդիտորը պետք է պարտադիր անդրադառնա միջազգային կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող ստորև նշված վարկային ծրագրերի նպատակային օգտագործման հարցին և դրա մասին տրամադրի տեղեկատվություն ղեկավարությանն ուղղված նամակի միջոցով.

5.1.1. ՀԱԷԿ- Ներկայումս ՀԱԷԿ-ում իրականացվում են երկու ծրագրեր.

ի երկրորդ Էներգաբլոկի շահագործման ժամկետի երկարացման ծրագիր

(Համաձայնագիր ՀՀ Կառավարության և ՌԴ Կառավարության միջև՝ կնքված 05.02.2015թ.), որի սահմաններում ՀԱԷԿ-ին տրամադրվել է 270.0 մլն ԱՄՆ դոլարի վարկ և 30 մլն. ԱՄՆ դոլարի դրամաշնորհ:

5.1.2. Էներգետիկայի ոլորտի ֆինանսական առողջացման Ծրագիր (ՎՉՄԲ վարկային համաձայնագիր 8615-AM, Program-For-Results, ստորագրված 2016թ. Մայիսի 12-ին, լրացուցիչ Համաձայնագիր N5Ա, ստորագրված 2021թ. նոյեմբերի 5-ին), որի սահմաններում ՀԱԷԿ-ին հատկացվել է 8.907 մլն. ԱՄՆ դոլարի վարկ:

5.2 Առաջինը նաև ընդգրկելու է ՀԱԷԿ-ի ծախսերի, վերցրած և տված փոխառությունների քննություն՝ հաստատելու, թե արդյոք կատարվել է իրավական պայմանը հիմնական գործու ներդրման հետ չկապված ծախսեր չկրելու, փոխառություններ չվերցնելու և չտալու վերաբերյալ, ինչպես սահմանված է Էներգետիկայի ոլորտի ֆինանսական առողջացման ծրագրի՝ Համաշխարհային բանկի և Հայաստանի Հանրապետության միջև ստորագրված Վարկային համաձայնագրում և դրա հետ կապված այլ փաստաթղթերում:

5.3 Ի կատարումն հիմնական գործունեության հետ չկապված ծախսեր չկրելու, փոխառություններ չվերցնելու և չտալու վերաբերյալ իրավական պայմանի, ինչպես սահմանված է Էներգետիկայի ոլորտի ֆինանսական առողջացման ծրագրի՝ Համաշխարհային բանկի և Հայաստանի Հանրապետության միջև ստորագրված Վարկային համաձայնագրում և դրա հետ կապված այլ փաստաթղթերում, ենթադրվում է, որ առաջինը պետք է հատուկ ուշադրություն դարձնի համապատասխան չափանիշներին, որոնք սահմանված են ֆինանսավորման համաձայնագրի պայմաններում և մանրամասն նկարագրված են Ծրագրի գնահատման փաստաթղթում, այդ թվում հետևյալ սահմանումներին և չափանիշներին.

(ա) «Պարտք» տերմինը նշանակում է դրամական գումարներ վճարելու որևէ պարտավորություն (որը առաջացել է որպես մայր գումար կամ երաշխիք)՝ լինի ներկա, թե ապագա, փաստացի, թե պայմանական.

(բ) «Պարտք» համարվում է ձևավորված (Ա) վարկային պայմանագրի կամ համաձայնագրի կամ այլ գործիքի շրջանակում, որը սահմանում է այդպիսի պարտք կամ դրա մարման պայմանների փոփոխություն՝ այդ պայմանագրի, համաձայնագրի կամ գործիքի ամսաթվով, (Բ) երաշխիքի համաձայնագրի շրջանակում այդպիսի երաշխիքի տվող համաձայնագրի՝ ուժի մեջ մտնելու ամսաթվով, և/կամ (Գ) ցանկացած այլ գործարք, որն հանգեցնում է պարտավորությունների ստեղծման:

(գ) «դրամաշնորհներ» տերմինը նշանակում է ֆինանսավորման տրամադրում մեկ այլ մարմնի՝ առանց այդ մարմնի կողմից մարելու պարտականության:

(դ) «Վարկեր» տերմինը նշանակում է ֆինանսավորման տրամադրում մեկ այլ մարմնի՝ մարմնի կողմից մարելու պարտավորությամբ:

(ե) «հիմնական գործունեություն» տերմինը նշանակում է Էներգիայի արտադրություն (Էլեկտրական և/ կամ ջերմային) ՀԱԷԿ-ին պատկանող կամ նրա կողմից վերահսկվող կայանների՝ միջոցով և վաճառք Հայաստանի Հանրապետության Էլեկտրաէներգիայի և/կամ ջերմային Էներգիայի փոխադրման և/կամ բաշխիչ ցանցերին, և/կամ արտահանում:

Տեղեկատվության հասանելիություն

Համաձայն «Համաշխարհային բանկի տեղեկատվության հասանելիության մասին քաղաքականության», որը գործում է 2010թ-ի հուլիսի 1-ից և որի ազդեցությունը տարածվում է բոլոր այն ծրագրերի վրա, որոնց բանակցությունների հրավերներն ուղարկվել են 2010թ-ի հուլիսի 1-ին կամ դրանից հետո՝ Բանկը պահանջում է որպեսզի Վարկառուն ժամանակին և Բանկի համար ընդունելի եղանակով հրապարակի առաջին անգամ ֆինանսական հաշվետվությունները: Բացի այդ, նշված ֆինանսական հաշվետվությունները Վարկառուից ստանալուց հետո, Բանկը՝ համաձայն իր վերոնշյալ քաղաքականության պահանջների, դրանք նույնպես դարձնում է հանրամատչելի:

Տեղեկատվության հրապարակման տեսանկյունից ղեկավարությանն ուղղված նամակները, հատուկ աուդիտները (այն է՝ ոչ ֆինանսական բնույթի) և աուդիտ չանցած ֆինանսական հաշվետվությունները (օրինակ՝ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները) չեն համարվում աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների մաս:

6.Ընդհանուր.

Առևտրի համար պետք է առանց սահմանափակումների հասանելի լինի ամբողջ տեղեկատվությունը և առևտրին պետք է տրամադրվեն առևտրի իրականացմանը նպաստող բոլոր պարզաբանումները, ներառյալ իրավական փաստաթղթերը, ծրագրի նախապատրաստման և վերահսկողության հաշվետվությունները, ռեսուրսափության և հետաքննական հաշվետվությունները, նամակագրությունը և վարկային հաշվի հետ կապված տեղեկատվությունը: Առևտրորդ կարող է նաև պահանջել Բանկային գրանցումներում արտացոլված գումարների հատկացման և մնացորդների վերաբերյալ գրավոր հաստատում:

Առաջարկում է ԳԽԱԿՅԻ, որ Համաշխարհային բանկի ծրագրերի շրջանակում պատրաստված նյութերը ենթակա են Փոխառուի և/կամ Բանկի համապատասխան աշխատակիցների կողմից ուսումնասիրության:

7.Այլ պայմաններ.

ա) ընդգրկված լինի Վերակառուցման և Չարգացման Միջազգային Բանկի համար ամբողջովին ընդունելի իրավասու անկախ աուդիտորների ցանկում:

7.2 Մատակարարման վայրը՝ Առնակիի մարզ, քաղաք Մեծամոր, «ՀԱԷԿ» ՓԲԸ:

Գլխավոր հաշվապահ

Է. Նիկողոսյան